

KECSKEMÉTI LAPOK

Előfizetési díj: Egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr.,
negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 12 kr.

Hirdetmények jutányosan számíttatnak. — Nyilttéri közlemény
soronként 30 kr.

Bélyegdíj minden beigtatás után 30 kr.

Politikai és társadalmi hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség: V. Klapka-útea 162.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal: III., Jókai-útea 186. Telefon sz. 81.

hová az előfizetések, hirdetmények és a lap szétküldésére vonatkozó
felszólások intézendők.

Április 11.

Minden szabad népnek meg vannak a maga nemzeti ünnepei, a melyeknek teljes szívéből örvend, mert ekkor alkalma nyílik kifejezést adni hazafias érzelmeinek. Ilyen nemzeti ünnepnapokra szükség van, mert amint azok a nemzet történetének valamely emlékezetes momentumát, dicsőítik, úgy azokból a hazafias lelkesedés is követésre méltó példái tanulhatjuk.

Magyarország ezer esztendő történetében bőven kinálkoznak a szebbnél-szebb napok, kimagasló események napjai, a melyek ugyancsak méltók volnának arra, hogy évfordulójukat szerte ez országban, — kunyhókban és palotákban egyaránt — honfíú kegyelettel megüljük. Nagy múltú nemzetünk idáig csak Szent-Istvánnak, a királyság megalapítójának emléknapiját, az újabb korból pedig márczius tizenötödikét, mint a sajtószabadság diadalát tartotta meg nemzeti ünnepnapjai gyanánt. A múlt esztendő óta azonban hozzájuk csatlakozott méltó harmadiknak *április 15 ike*, ő felsége a király által szentesített országos ünnep, a negyvennyolczas törvények megalkotásának emlékére szentelt nap.

Ennek az emlékünnepek messze kiható, fontos jelentősége van. Több mint félszázada immár, hogy a magyar nemzet

— a művelt nyugaton mindentelé hódító reformáramlatoknak engedve, — újjászületett s mi méltó büszkeséggel emlékezünk vissza arra a dicső korszakra, a mely nekünk hősokeket szült s a mely korszak kivivta számunkra egész világ bámulatát, de egyszersmind hosszú időre megerősítette Magyarország nemzeti jellegét és biztosította állami önállóságát.

Az ezernyolczszáznegyvennyolczadiki törvények, melyeket V. Ferdinánd király uralkodása alkonyán szentesített, valóban oly gyökeres átalakulást idéztek elő mindentelé, hogy hazánk végre az új idők szellemének megfelelőleg fölvirágozhatott.

Ekkor lón, hogy az ügyek élére Batthyányi elnökségével az első magyar felelős minisztérium állott, továbbá ekkor kapta a törvényhozás is egyedül biztos alapját: a népképviselési rendszert s akkor történt, hogy kimondatott kies Erdélynek és a kapcsolt részeknek visszacsatolása az anyaországhoz. Ez által a magyar haza területi épsége egyszerre helyreállt. . . . Magyarország annyi változás után egységes lett.

Az új törvényeknek köszönhetjük, hogy valánára megszűntek a nemesség kiváltságai és előjogai, miket amaz a többség rovására tekintet nélkül kihasznált, a közös jogélvezet s a közös teherviselés elve pedig egyenlővé tette a nemest a nem nemessel, az urat a paraszttal.

Igy értük el aztán, hogy a nemzet minden irányban megerősödött, megizmosodott.

Válságos időben s e válságok természetes következményeképp jutottunk mi ezen üdvös intézményekhez, az 1848-iki törvényekhez, a melyek új életre keltették sokat hányatott hazánkat s annak jelen korig is erős védbástyái lőnek.

Április 11-ik napján lelkesítse szívünket az ősoke nemes példája s hazaszeretetünk képesítsen, hogy minél kitaróbban munkálkodhassunk édes hazánk felvirágzásán.

A „Tanítók Háza“.

(Felolvastatott a Tanítótestület ülésén.)

Főlöszlegesen e helyen fejtegetnem, hogy a tanítóságnak mennyi gondot és aggodalmat okoz azoknak a gyermekeinek a neveltetése, kik tehetségüknél és szorgalmuknál fogva szép sikerrel végeznek a középiskolákat s azután a főiskolákra mennek. És itt nem csupán azon erkölcsi veszedelmekre gondolok, melyek a szülői házból eltávozó ifjúságot a fővárosban környezik, mert hiszen ezek a többi szülőök gyermekeit is épen úgy fenyegetik. Hanem igenis gondolok azokra a költségekre, melyekkel manapság egy egyetemi hallgatónak még legszerényebb, mondjuk szegényes ellátása is jár, s melyeket bizony még a legjobb tanítói fizetés sem bír meg.

A KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA.

Dramaturgiai tanulmányok.

V.

A drámai pályázatokról.

A fővárosi sajtó még nem békélt meg a Népszínház bohózáti és a Nemzeti színház két rendbeli Mészáros-féle pályázata meddőségével, meg a kolozsvári pályázatok kikürtölt sikerével. Mind sűrűbben emlegetik az efféle pályázatok céltalanságát. Azt mondják, annyi budapesti színház emészt már föl eredeti darabokat, hogy a pályázatokra csak az innen visszaütésített művek kerülnek újra és új tehetség nem bukkan fel. Lám, a Teleki-díj ideit nyertese tavaly Debreczenben hozta elébb színre művét. És ajánlják az utólagos jutalmazást, a hogy Bécsben és Németországban járja bizonyos évközökben, vagy pedig új tehetségek színpadra segítségét és díjazását e jutalmakból.

A drámaírási kedv még is igen erős nálunk. Mutatják ezt a színházaktól időszakonként kiírt „el nem fogadott darabok“, meg a drámapályázatok nagy számú versenytáborai. Ez a tengeralatti drámaflóra csak a befentesek előtt ismeretes, pedig ki tudja, nem volna-e tanulmányozása ép oly fontos, mint a színre került vagy kinyomatott színdaraboké.

A drámaírók megcsinálják jelentéseiket,

de Hamlet apja szellemével szólva

Csak ne volna tilos titkát elmondani:
Olyat mondhatnának, hogy legkisebb
Szavukra lelkünk hánytorgatna fel.

Egy dolog bizonyos, hogy a ki e darabokat olvassa, mintha a kor üterén tartaná kezét és érezné lázát.

A színre került darab minden esetre az érdekesebb. Nemesak a megírt dráma értendő ezalatt, hanem előadása, rendezése, kiállítása, szóval a költő intenczióinak megfelelő megérzéskitése. Vannak darabok, a melyekben a költő ad szárnyat a színésznek, de olyanok is, melyeket csak a színész állít talpra. A könyvdrama felemás valami, mert költője el nem tudta tanulni a dramatizálás technikáját.

Jól kigondolt mese és élénk dialóg még nem minden. A dramatizálás ismerete nélkül nem lesz a színdarab színpadképes. Rendesen technikai fogyatkozások miatt nem hozható ez vagy az a darab színre. Nehéz megvonni a határvonalat a dráma aesthetikája és technikája között. Lehet egy dráma technikai mestermű és aesthetikailag még sem jó tekintetbe.

Mi történt most is a Mészáros-féle színműi pályázaton? A bírálók, elvervén a port egy nagy csomó darabon, végül felsoroltak ötöt mint az aránylag legtöbbet érőt a nem színpadképes pályázatokból. Ezek elseje pedig lehetetlen jellemekre építi meséjét, másika durva és kegyetlen, harmadika hamisítja a milieut, negyedik színpadhasogató

dialóggal próbál hatni, ötödike divatját mult melodráma. Milyen lehetett most már a többi, ha csak a bírálók túlszigorúan, vagy felületesen nem végezték tisztüket. Vádolták is őket azzal, hogy csak lapozgattak a pályaművekben és legfőllebb azokat olvasták el, melyeknek szerzőit megsejtették. Elfoglalt emberek lévén, azért a 25—30 frt tiszteletdíjért mit várnánk többet?

Másban keressük a hibát, ha volt. Abban t. i., hogy azok a színi kritikus urak és színeszek nem azt nézik, mit akart az író és feladatát miképp oldotta meg, hanem hogy mennyiben találta el az ő irodalmi vagy dramaturgiai izlésüket. Együttesen pedig valami szenzációs mesterművet szerettek volna fölfedezni, mely irodalmi esemény is legyen, meg föltétlen kasszadarab is. Persze, aztán a díjat nem adják ki.

Szeretnek élczelni az akadémiai drámapályázatok színpadra sem vihető koszorúsaira. Pedig itt inkább egy megfelelő dramaturg, egy magyar Laube hiánya érezhető, a ki színpadra segíthetné e megdicsért műveket. Talán a létesülő budai színház kísérli meg a magyar drámairodalom és színpad részére megnyerni e kizártakat. Szép feladat is lenne részére az eredeti dráma melegágyát képviselni. Ott ugy sem számíthat egy mű sok ismétlésre, tehát sűrűbben kell változtatni az újdonságokat. Ki tudja, nem nevelhet-e így a jövőnek Szigligeteket, Csikyket, Déczikat, Váradikat, Tóth Edéket stb.?

Pedig hát miként minden társadalmi rétegnek, úgy a tanítóknak gyermekei között is akadnak jó, sőt kiváló tehetségek, a kiknek a társadalom vezető elemei közé való be nem juthatása vagy nem kellő érvényesülése nem csupán a szülőknek szomorúság, hanem a nemzetre nézve is kár. Ez az egyetlen körülmény elegendő ok arra, hogy, ha már a nemzet nem képes a művelődés alapvető munkáit, a tanítókat, az ő fontos hivatásukhoz és munkájukhoz mért anyagi ellátásban részesíteni, legalább a társadalom támogassa őket abbéli törekvésekben, hogy valóban rátermett fiaik csupán a szülők szegénysége miatt ne zárassanak el a magasabb iskoláztatást kívánó életpályáktól. Én hiszem is, hogy a társadalom és az állam ez irányú támogatása nem fog elmaradni, de csak akkor, ha a tanítóknak nem vár mindent másoktól, hanem szegénysége dacára még erőfeszítéssel is megtesz e tekintetben minden lehetőt.

De hát miképpen lehetne keresztül vinni azt, hogy a szegény tanító az ő tehetséges fiát a felsőbb iskolákra kellőképpen kitaníthassa? Úgy, ha az ország tanítóvája összeszedi magát és megfeszített erővel összegyűjt akkora összeget, a melyből felállíthatja Budapesten a „Tanítók Házát”; a többi Isten segítségével meghozza a jövő, meghozza a társadalom és az állam támogatása. Ebben a Tanítók Házában a tanítók azon fiait, kik valamelyik főiskolát látogatják, ingyen szállást és lehetőleg olcsó ellátást kapnának és kellő felügyelet alatt lennének.

A Tanítók Háza eszméjével már hosszabb idő óta foglalkozik a hazai tanítóvája. Foglalkozott vele legutóbb a Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága is. A tárgyalás során fölmerült az az indítvány, hogy a tanítói nyugdíjtörvény revíziója alkalmával a tanítói járulék 2%-ról 3%-ra emeltesse és az így befolyó többlet a Tanítók Házára fordítsák, továbbá az is, hogy a tanulók 15 kros járulékát engedje át a nyugdíjalap a Tanítók Házának fölépítésére és főtartá-

sára. Az Országos Bizottság egyik indítványát sem fogadta el, s ezt véleményem szerint, helyesen tette. Eltekintve attól, hogy mind a két indítvány keresztülvitele törvényváltoztatással járna, a 2% fölemelést nem tartom célszerűnek azért, mert a tanítóvája valamennyi hivatalnoki osztály között legnagyobb mértékben adózik már most is nyugdíjára. A tanulók 15 kros jutalékát sem volna helyes a Tanítók Házára fordítani. Ez a járulék úgy is gyűlöletes a nép előtt és sok keserűséget okoz a tanítóvájnak. Azután meg a 15 krosnak a nyugdíjalaptól való elvonása fölbillentené a nyugdíjalap mérlegét, különösen akkor, ha, a mint tervben van, a szolgálati idő 40-ről 35-re szállíttatik le. Már pedig az összes tanítóvájnak legfontosabb és legáltalánosabb érdeke, hogy a szolgálati idő lehetőleg leszállíttassék és hogy a tanítói nyugdíj minél tisztességesebb és minél biztosítottabb legyen.

Indítványozták az Országos Bizottságban még azt is, hogy, miután a tanítók arravaló fiainak felsőbb iskoláztatása a nemzet szellemi tőkét gyarapítja, az országgyűlés által megszavazandó államköltségen építtessék és tartassék föl a Tanítók Háza s állíttassanak az ország több vidékén a tanítók középiskolákba járó gyermeki részére internatusok is. Ezeket az internatusokat, kivált ha nem lehetnek ingyenesek, a mi több mint valószínű, én nem tartom olyan első rendű szükségletnek, mint a Tanítók Házát. Elvégre középiskola minden vidéken is van az országban; sok mellett convictus is van, a hol a tanulók olcsó ellátást kaphatnak. Azután meg a tanító, ha jól utána lát, a vidéki városokban elég jutányosan helyezhetné el tanuló fiát tisztességes családokban, valószínűleg épen oly jutányosan, mint az internatusban tehetné. A tisztességes család körében való élet pedig arra a 10—18 éves tanulóra nézve sokféle tekintetben hasznosabb, mint az internatusi nevelés.

A Tanítók Házának és az említett inter-

natusoknak államköltségen való fölállítását én nem reményelem, de nem is merném kívánni. Mert hiszen az ország hivatalnokainak és tisztviselőinek többi osztályai szintén fontos munkát végeznek; nekik is vannak olyan gyermekeik, kiket Isten jötehetséggel és szorgalommal áldott meg; ezeknek magasabb kiképzetése is gyarapítaná a nemzet szellemi tőkét. A mit tehát az állam a tanítóknak megtesz, azt méltán követelhetik a többi szegény hivatalnokok is. Az pedig nem valószínű, hogy az állam valamikor megbirja mindazok gyermekeiről való illetén gondoskodást, a kik az államra nézve hasznos munkát végeznek.

Ezek után méltán kérdezhetik, hogyan képzelem én a Tanítók Házának megvalósítását? Megmondom röviden: az önmegadózatás elvének alkalmazásával s e mellett, vele párhuzamosan, a társadalom szerencsésebb anyagi helyzetben levő osztályai jóakarattal támogatásának kikérésével. Az ország tanítóvája oly nagy számú, hogy ha csak fele áldoz évenként e célra 1—1 frtot, már rövid idő alatt nagy összeget lehet összegyűjteni. Ehhez pedig nem kell egyéb, mint egy piczikével több önmegtartózkodás és az áldozatkészségnek az a neme, mely nem csupán a jelen hasznáért dolgozik, hanem az utódok boldogulásáért is tud lelkesedni és áldozni. A tanítóvája annyit dolgozik becsületből és kötelességtudásból — hiszen fáradságos munkájának teljes egyenértékű megfizetése csak a távol jövő zenéje — hogy egy parányi önmegtartózkodással többet már észre sem vesz. Meg vagyok győződve, hogy a társadalom és az állam nem fogják támogatásukat megvonni, ha egyszer látják, hogy az ország tanítóvája nem várja a sült galambot, hanem szegényes anyagi helyzete mellett, erejének megfeszítésével is, jelentékeny összeget gyűjt össze saját körében olyan intézményre, mely nemcsak a tanítók érdekeinek, hanem a nemzet kulturális céljainak is szolgálatában áll.

Az a kérdés lebegett a Mészáros-féle pályadíjat kitűzők előtt, hogyan lehetne a magyar színpadnak a körülöttünk nyüzsgő társadalom legjobb és érdeket keltő képét megszerezni és egyúttal új erőket megnyerni a színirodalomnak. Mert, hogy a mai magyar társadalom nem az, mint a mikor Szigligeti és Csiky mutatták be a színpadon, kétséget sem szenved. Herczeg Ferencz bele nyult a mai magyar társaséletbe, de társakat keresnek hozzá. A pár év előtti Garai-pályázat vigjátékai csak a régi csapáson jártak és Herczeg Árpád jutalmazott műve, egy anti-Gyurkovics lány, nem kellett a közönségnek.

A színmű új irányokat, új formákat vett fel, ép ehhez illenek tehát a legújabb Magyarországi bemutatása. Hanem a francziák, Ibsen és a legifjabb Németország a mi iróink szellemi vezérei. Ezt lehetett kiolvasni Ábrányi Emil jelentéséből is.

Eszünkbe jut a bécsi pályázatok sorsa. Tanulság okáért ide írjuk, legalább vigasztalódhatunk a mi állapotaink felett. A burgszínház 1850-ben hirdetett először vigjátéki pályázatot és a töméntelen pályamű közül Bauernfeld, Benedix és Mauthner vigjátékai kapták a megosztott díjat. A színpadon mind elbuktak, a mi szörnyen kihozta sodrából a jelentéstevő Grillparzert, a ki pedánsul kiszámította színszerűségüket. És igaza lett. Németország színpadain még ma is játszó ama darabokat és onnan vissza-

szívárogtak megint Bécsbe. Legnagyobb sikere azonban egy lekésett darabnak volt, Hackländer „Geheimer Agent”-jának. Ez a pályázat lám, termékeny volt tehát.

Laubét kiintrikálták már a burgszínházból, midőn 18 évvel rá egy újabb vigjáték-pályázat száznál több darabot esőditett Bécsbe. Új ember, Schaufert H. kapta a díjat „Sakk a királynak” cz. udvari vigjátékával. Egy verses darab erős vetélytársa volt és duzzogó szerzője, Bauernfeld új epizódokkal megtoldva vitte azt színre; e pályázat is két kitűnő repertoire darabot adott hát a német színpadnak.

A leégett Stadttheater hirdette a harmadik pályázatot, de Laube már annak is örült, hogy a társulat starja, Schratt Kati asszony számára egy bravuros szerepet halászhatott ki a darab-özönből. Henle Eliz asszony volt a nyertes.

Az új bécsi népszínház pár éve hirdette az utolsó pályázatot. Sokféle igazítással egy Bécs multjából vett verses vigjátékot jutalmaztak, de bár a színház népszerű naivája mindent megtett, ez a koszorús menthetetlenül elbukott. Azóta felhagytak Bécsben a pályázatokkal. Inkább a Schiller- és Grillparzer díjakkal tüntetnek ki utólag, hatást elért írókat, vagy darabot. Dehogy csúfolnák azonban a lapok a pályázókat vagy bírálókat, a hogy náunk szokás.

Sok éven át egy szerkesztőségben dolgoztam egy akadémiai és nemzeti színházi drámabírával, a ki bepillantást engedett

nekem a kulisszák közé. Egy népszínműi pályázaton magam is a bírálók között voltam és emlékszem arra a furosa benyomásra, melyet a garmadában heverő versenyművek reám tettek. Volt ott folio és iskolai füzet alakú, szép és gyakorlatlan írással és átlag kétségbeesett — helyesírással. Az ország minden vidékének postabélyege, sőt bécsi és berlini bélyeg is volt rajtuk. Vér- és szellemrokon valamennyi, csupa Tóth Ede és Szigligeti-cliché. Akkoriban dicsértük meg mi balgák „Becsület szegényét”, a mi úgy fejébe szállt szerzőjének. A jutalmazott műre már nem emlékszem, lehet hogy a jelentéstevő Kazár Emil irótársam sem.

Hogy micsoda műveken kell átgázolniok a bírálóknak, míg végre egy valamire valóra akadnak, az utolsó öt évi Teleki- és Karácsonyi-jutalmak akadémiai (tehát elég bő) bírálaiból böngésztem össze. Vagy háromszor pályázott egy eredetiséghajhász olyan művel, mely a tejuton játszik; nagy hordókon álló fiatal leányok, kibontott hajukban osillaggal jelképezték volna „az égi utat”. Egy másodikkal újítása a szavalt couplet. A harmadik, mintha „bolondgombák” gyűjteményét zsákmányolta volna ki, csupa marotte-ot és fixa ideát adott szereplői szájába. És hány fura történeti hős: magyar, török, görög, római, középkori stb. jelenik meg ismételtén. Mily ritka ezek között a tehetség gügyögése, vagy egy járnai tanuló dramatikus.

Én tehát javasolom, mondja ki a tanítótestület:

1. hogy Budapesten a tanítók azon fiai részére, kik ott a főiskolákat vagy szakiskolákat látogatják, „Tanítók Háza” czimen alkalmas tápintézet állíttassék (legalább 150 főre), és helyesli, hogy ez intézetben az országos és budapesti tanítóegyesületek gyűléseik tartására tanácskozó helyet és könyvtár-helyiséget kapjanak;

2. a kecskeméti tanítótestület minden tagja erre a célra felajánlja évenként teljes javadalmazásának $\frac{1}{6}$ %-át (a természetben való lakás 100 frtban számíttatván);

3. fölkéri a közs. iskolaszéket annak elhatározására, hogy a jövőben választandó közs. tanítók már a pályázat alkalmával kötelezessenek ezen járulék fizetésére;

4. mindent elkövet arra nézve, hogy a cél elérésére szükséges anyagi eszközök más forrásból is gyarapodjanak;

5. a befolyó összeget mindaddig takarékpénztárilag kezeli, míg a Tanítók Házának megvalósítása tényleg kezdetét nem veszi;

6. ezen határozatról az „Eötvös alap országos tanítói egyesület”-et értesíti.

Javaslatom előterjesztése után hadd fordulok a tanítótestület kartársi érzületéhez! Azok, kik gyermekeiket már fölnevelték, ne vonják ki magukat ezen áldozatból; mert hiszen adjanak hálát az Istennek, hogy a szülői kötelességek legnehezebbikét már teljesíthették. Azokat pedig, kiknek még apró gyermekeik vannak, ösztönözze az a gondolat, hogy esetleg még ők is részesülhetnek a Tanítók Háza jótéteményeiben. Azok végre, kik családtalanok, ne sajnálják a csekély áldozatot kartársaiktól; hiszen az élet gondjainak legaggasztóbb részét ők úgy sem ismerik.

Végezetül még egyet! Hátha a Tanítók Házából nem lesz semmi? Az áldozat akkor sem vesz kárba. Ha csak 1000 frtot gyűjtünk is össze, már képesek leszünk ennek kamataiból egy tanítótársnak Budapesten

tanuló fiának szállást adni, az évi járulékából pedig kosztjának felét kifizetni. Higyje el a tanítótestület, hogy utódaink ez esetben is áldani fognak bennünket még haló porainkban is!

Páthy Károly.

Néprajzi mozaik hazánkban.

Soriano Mihály velencei követ 1555-ben így jellemzi Magyarországot nemzetiségeit: A németek gyanakodók, makacsok, kegyetlenek és kevélyek; a csehok állhatatlanok, nincs sem hitük, sem becsületük; a magyarok vitézek, merészek, de engedetlenek és lázongók. Egyben valamennyien megegyeznek, hogy mindegyik a maga nemzetiségét becsüli, a többiek pedig gyűlöli, de megegyeznek az iszákosságban is, a szegények akkor isznak, ha tellik, a gazdagok pedig mindig. A német gyűlöletnek kifejezője a fordítás is, melyet Szirmay Antal a „cantabit vacuus coram latrone viator” latin közmondásra kerit, nem félti az német, hogy elveszítse úgymond az gatyáját, mert nincsen neki.

A tiszamenti magyarnak esze járása, szelleme, erkölce, törekvése és értéke megbecsülhető néhány napi együttlét után; olyan átlátszó, mint a kristálylap. Az oláh paraszt is átlátszó, de látszólag és ez a kristályprizma átlátszósága, mely sokfelé tör a fényt s minden sugártörésben más színt mutat, mond Bartha Miklós. Az oláh csak magát nevezi embernek, hallani is tőlük Máramarosban a kitélt: „két emberrel meg a pópával beszéltem”. Az alföldi magyar község olyan, mint egy sátorbátor, inkább támadásra kész, mint védelemre; vele ellentétben a székely község, mintha a sejtépződés törvényei szerint jött volna létre a templom körül. Az oláh község udvarai pedig összefolynak a kerttel, mezővel, meg az útezával, — rajta keresztüljárhat akár kocsival bárki, csak talán a ház komondora ismeri a határait.

A magyarországi románok monografusa Slavici a román lélek nemzeti sajátosságairól úgy ír, hogy azt a népet a makacsság jellemzi, új eszmét be nem fogad, régi szokása szerint jár el a nélkül, hogy megfontolná, helyes-e? Oly soká gondolkodik, hogy nem is igen végez; oly későn határozza el magát, hogy a románok „utolsó esze” a nem román lakótársak között közmondású. Meghizható is annak, a ki tudja, mennyiben bizhatik meg

benne; de az őszinteség nem erénye s jellemző, hogy e fogalomra hiányzik nyelvében a szó. A ki igazat mond s kára lesz belőle, azt a román csak gúnyolni tudja, gyakran tapasztalja a vele együtt lakó magyar.

Bizonyos körülmények között önmagához méltónak tartja a román bármi rossz bánásmódot is elviselni és érte fajtársai megdicsérik. A bátorságot nem férfias erőnek, hanem a kellő megfontolás hiányának tekinti, — bátor azonban akkor, ha elháríthatatlan okok követelik, hogy magát veszélynek kitegyje; vitéz akkor, ha sem előre, sem hátra már nem mehet. Azt tartja közmondása, hogy a félelem a legjobb erő, miért a körültekintésben egész a gyávaságig megy. Rettenetes azonban a román bosszúállás.

Vendégszerető is a román, de csak fajtársai iránt, idegen előtt ajtaja zárt, némely vidéken a nem román útas egy pohár vizet sem kaphat. Ha valakit veszély környékez, románok között segítségért hasztalan kiabál s ha mégis megesik valakinek a szive rajta, kiment a bajból, a közvélemény legalább is butának fogja nevezni a segítőt, kivált ha még önjava kockázatával is talált a dolog járnai. Vakon megy a tűzbe, ha parancsolják; de ha a falujában tűz támad, oltásra saját jószántából nem indul, bennéghet akárki, ha önjerejéből ki nem menekül.

Tolvaj is; nem is tartja rossznak, ha lopott, csak szégyenletesnek, ha rajtakapták. A mely román paraszt baromfit, bárányt vagy malacot eszt és belőle magának jó ebédet szerzett, hallgat vele pár hónapig. De ha ki nem tudódott, ő dicsekszik vele, még a kárvallottnak is elmondja, mily ügyesen vitte véghez a tettét. A tulajdonjog körül zavarosak a fogalmai, az ellopható dolgot gazdátlan, talált valaminek nézi.

Mind eme tulajdonságok idegenszerűek a szabadságban és szabadságra nevelődött magyarság szemében és csakis olyan népben fejlődnek ki, a mely soká görnyedt kemény elnyomás súlya alatt. De ilyent a román a két magyar hazában évszázak előtt sem szenvedett; nem volt rosszabb a sorsa, mint a magyar jobbágyé. Hogy pedig a román nép zöme 1848 és 1867 óta sem birt helyenként ilyen lelki irányzatokból kigyónni, izgatónak a büne, a kik elhittetik vele, hogy ma is elnyomott nép. Holott a magyar alkotmány olyan, mint a napsugár, áldása kéretlen is hull mindenkire, a ki itt született, vagy magyar polgári esküje árán meghonosodott.

Az idej Mészáros-pályázat versenydarabjainak közös jellemvonása: az elég jól megírt exoziozió, nehánynál a további szerkezet is ügyes, hanem általában a bonyolítás és kifejlés túlhaladja az írók erejét.

Micsoda öröm, ha aztán valami ötletre találnak. Pár éve, a mikor Dóczy Lajos „Elinor királyleány”-a nyert, mennyire megörvendtek egy darabnak, melyben egy jogász, nem ismerve a főúri körök tónusát, hatásos szinpadni nyelven diskurált a mágnásokkal. A darab tárgya egy irodalmi pályázat, a pályabírák viselkedése azonban oly gyermekes, hogy a jól indult mese mihamar érdektelenné vált. Sokan ismert motivumokkal szeretnek dolgozni, mint a büszke hölgy megszéledítésével, az idősb nővér szentimentális lemondásával, a művészet és gazdagság ellentétével. Valaki úgy próbálta az utóbbit fölfrissíteni, hogy hősnője az ellentétek kiegyenlítésére vezett eb által megmarnak mondta magát. Akad olyan is, a ki a legújabb korba markol, pl. pöröl a nőemancipációval, zsidó-keresztény házassággal küzködik, vagy a katonák életét viszi szinpadra, de csak keztyűs kézzel simogatja. Mások még mindig a Rákosi-Dóczy romantikájában eveznek, mórokba szerelmes királyleányokkal, az ismeretlenség homályából hirtelen feltűnő hősökkel, spanyol, angol, népvándorlás korabeli udvarokkal stb.

Milyen keserves lehet az olyan akadé-

miai bírálónak dolga, a kinek effajta természetből kell a legjobbat kiválasztani. A Telekidij nyertese akárhányszor félszemű király is a vakok közt; pár éve maga Rákosi Jenő jelentette ki bírálatában, mi botrány az, hogy legifjabb Szász Károly verses „Botrány”-ának kell kiadni a díjat, mely csak negyedik-ötödik helyen való fölemlítést érdemelne. De akkor csupa gyöngé mű került össze, legfőleg még néhány francia szinmű utánzata, a melyek jó mintákat is megutáltatták a bírálókkal. A Karácsonyi-díjnál abszolút becses ki vánnak, ritkán is adták ki, a miért ép úgy támadják a lapok az akadémiát, mint most a Mészáros-féle díj bírálót.

Ha ez a bíráló költői hajlamú, a sok lapos próza után meg fogja őt ragadni a sima verselés is, valamely felvonás élénk menete, egy pár hangulatos jelenet, vagy lírai hely, a mi persze a szinpad reális világában nem sokat jelent. Még is mennyire megörül, ha végre irodalmi hangú műre akad a sok férczelmény után! És költői fantáziája segít neki az olvasásnál, kiegészíti a hiányokat, javítja a költőietlen részeket. Társai talán nincsenek vele egy véleményen, ők jobban megütődnek a hiányokon. A mű esetleg szinre sem hozható, de költőnk már kigondolta szinszerűbb formába leendő öntését. Végre hisznek neki, ő írja a jelentést, de a darab megakad a szinháznál.

Ez a drámai pályázatok vége legtöbbször.

Hanem azért töröljük el az intézményt, mely Szigligetit, Csikyt, Dóczyt, Váradyt, Somlót, Tóth Edét, ifj. Bokor Józsefet, Rátkay Lászlót, Géczy Istvánt stb. adott, vagy nevelt a szinpadnak? Magam is meg voltam lepetve, hogy mennyi darab jutott szinre az utóbbi öt év megdicsért versenydarabjaiból. Egy pár vidékre szorult, más a szinkörökbe, de együttvéve még is vagy 25 darabbal gazdagíták a hazai műsort és lehetne a nyertesekből még szinrehozni egy esomót. Én nem vagyok ellene a drámai pályázatoknak, mindig jut belőlük egy kis haszon a szinpadnak. Ha titkos drámaíró volnék, talán magam is feljajdulnék a bírálók ellen. Vagy kedves barátom Prém József jutna eszembe, a ki tíz évi vesszőfutás után végre még is számottevő drámaíróvá lett. Sardou első darabjai is elbuktak, az „Utolsó level” et egyéb újdonság hiányában vette elő nyáron, a Gymnase s a költő hirneve meg volt alapítva.

Azt hiszem, Magyarországon minden tolforgató ember megpróbálkozik egyszer a drámaírással és pályázik valahová. Hány ilyen sikertelen kísérletet olvastam már, — íróik duzzogtak egy kissé, aztán fiókjukba zárták műveket. Évek mulva egyikből-másikból ügyes tárcza kerekedett s ha megpillantom, örülök neki, hogy a szerzők nem hiába dolgoztak. Literary gentlemanekre bizony szükségünk volna minél többre.

(ib.)

Az 1712-iki pestis nyújtott alkalmat arra, hogy az örményeket Szász-Beszterczéből a helyi hatóság kiutasította. 1239-iki tömegesebb kivándorlásuk óta az ősi hazájukból, a Kaukasz déli lejtőiről, elszakadt örmények hosszabb ideig laktak Krimben, Moldvában és Lengyelországban; a török háborúk miatt azonban nyugotnak vonultak és Apaí Mihály fejedelem idején 1662-ben települtek meg nagyobb számmal Erdélyben, különösen Gyergyó-Szent-Miklóson és Csik-Szépvízen, az előkelőbb családok pedig Szász-Beszterczén.

A kiutasítás oka az volt, hogy az ő házaikban tört ki a pestis. Szeptember 9—10-én volt az első két eset Kirszta nevű örmény házában, pár nap múlva másik örménynél, a kivel Kirszta családja gyakoribb érintkezésben állott; de más örménycsaládokat is fölkeresett a ragály, míg attól a szászok menten maradtak. Hogy pedig a baj tovább ne harapózzon, a katonaság sürgetésére kiadta a városi hatóság a rendeletet, melynek értelmében minden örmény rögtön hagyja el a várost. Azok nagy része Szamos-Ujvárra ment, mely épen akkor volt keletkezében.

A keleti Kárpátok tövében, égeterő bércek alján, él egy maroknyi nép, századok óta bástyája Magyarországnak, mentő vára az erdélyrészi magyarságnak; erős, mint az a sziklaláncolat, mely festői szép völgyeit, aranykalászos rónáit köríti. Ez a nép a székely, a szorgalmas, értelmes, ügyes, utánozhatatlan művészeteségű faj. Természetalkotta éles határok között őseredetiiségében megmaradt népszokások, sajtások, nyelv, viselet a székelyben a magyartól sokat eltérő, a magyarnál ősi népfajta, mint a földje külön kis ország.

A méhkas azonban föltelt, a földmivelés már nem elég a népesedési procezzus továbbvitelére. Rajok tudnak ki belőle keletre, délre és nyugatra. A szegény nép keletre és délre megy Oláhországba, hogy kenyeret keressen, de ott nagy részben elnemzetlenedik; az iskolázott székelyből pap, tanító, hivatalnok lesz, távol vármegyékben alapítója sok jó magyar családnak. A székelyben a tipikus magyar szellem őseredeje rejlik.

Kiderítette a népszámlálás, hogy Trencsénben 22 ezerrel több a nő, mint a férfi. Nem kell hinni, mond a Budapesti Hírlap 1887-ben, hogy hazánk aggszűzei mind az ottvaló fenyvesek közé vonulnának, hanem hát a Kisucza-meg a Vág-folyómenti községek allitják ki a babkárosok (házaló szatócsok) hadát, kik a nevüket onnan vették, hogy a mult századbéli fillérnek (Heller) babkár volt a neve. Apró áruikkal elcsellegnek ezek Galiczián, Déloroszsországon át a Kaszpengerig, mi kivált akkor tűnt ki, midőn 1878—79-iki asztrachani pestist a helyszínén tanulmányozták magyar orvosok. E babkárosokat jó üzletük olykor évekig tartja távol haziról és mikor megtollasodva házi tűzhelyükre visszatérnek, némelyikök meg is veri a feleségét, ha az nem csinált az ő távollétében elegendő adósságot a zsidónál, — mert hát ő ki bírja fizetni.

Hasonló vándor-madarak ugyanonnan a drótosok, kikről köztudomású, hogy a világ minden részén elszórtan élnek. Vannak Trencsénben falvak, hol 2—3 öreg drótos él, köztvény esatolja őket szülőföldjükhöz, a munkabíró férfiak Kiew, Teheran meg Róma tájékán járnak, terjesztik a magyar ipart saját találmányú egérfogóik képében; a többi otthon valamennyi asszony és gyerek. Él Chamecz község tájékán egy 70 éves drótos, ki épen úgy ismeri Középpáziát, mint Vámbéry; tőle abban mégis különbözik, hogy élményeit nem írja le, mivelhogy írni nem tud. Van egy másik, ki beszél francziául, olaszul, törökül, arabul, csak magyarul nem.

Ilyenek vigyáznak az asszonyi népre, közköltségen tartják őket a távol keleten és nyugoton vándorló drótosok, kik perzsának, töröknek, olasznak, görögnek egyformán kiabálnak: drotuvatj! Tótul van bár mondva, de megérti minden asszony, a kinek repedt a fazeka. Nem egy drótos családapa köves Arabia, vagy a szép Meran vidékén teszi le a csontját. Ha 4 év leforgása alatt sem hir, sem pénz, sem drótos a családi tűzhely tájékára nem érkezik, átmege a szalma-özvegy

lakni olyan keleti utazó hajlékába, kinek a vándorlása alatt meg a felesége halt el.

Nem divat ott a hütlenségi pör megindítása, a holtta nyilvánítás iránt beadott kérvény vagy a gyászruha fölvétele. Ha pedig mind a két házastárs elhal, összeiratja az alispán a gyerekeket, leküldi őket az Alföldre melegebb ég alá, a hol pohánka helyett búza terem s a káposztában hús is föl. De megesik az is, hogy a drótos suhancz derék legénynyé fejlik az Alföldön és magyar lányra veti a szemét. Ha ez viszonyzásra lel, nemcsak, hogy vissza nem tér görbe országába többé, de fölhagyja a drótozással is, lesz, belőle disznóhús-vágó, gyermekeiből pedig töröl met-szett magyar, a kik szláv nevet elkoportatja a mássalhangzó torlódást el nem szenvedő magyar nyelvhasználat.

Az 1890-iki népszámlálásból kiderült, hogy külföldön 168,725 magyar polgár él és jellemző, hogy fölvidéki tótjaink Amerikában mind magyarokul vallják magokat, talán azért, hogy a magyar a németet sógnak, a zsidót szomszédnak, a tótot atyafinak nevezi, csak a magyar a földie.

Legrokonszenvesebb szlávjaink a magyar oroszok, a kik felől Toma Szilárd ekép ír: Ott laknak Máramaros, Bereg és Ung hegyes vidékein s hivatalosan rutheneknek nevezik őket még Korjatovics Tódor herczeg óta, ki minden okmányban mint Dux Ruthenorum szerepel. Maga a nép mitsem tud erről az elnevezésről s ha megkérdik, milyen nemzetiségű, azt mondja, hogy ruszin azaz orosz. És ez így is van. Kis-Oroszsországból vándoroltak ide, ugyanannak a dialektusán beszélnek, sőt még a népviselet is megtartotta ősi hazájabeli uralkodó jellegét.

Furcsa kis nép ez a maga meredek, égbe nyuló kék hegyei között, sovány földjeivel s kövér megelégedettségével. Alig termelhet egyebet krumplinnal és zabnal; a hol gabona is terem, ott irigylendő állapotokra akad az ember, a föld igazán mostohán fizet az ő népének. De azért ez a nép nem zúgolódik, az ő megható patriarkális vallásosságában azzal vigasztal magát, hogy ha apja, nagyapja, ősapja kibirta a harczot a földdel és az elemekkel, akkor ki kell birnia neki is. Szereti is, ragaszkodik is szülőföldéhez s bár-hová menjen bármely világrészbe vesse is ki végzete, meghalni hazajön az ő kékhegyei közé oda, hol ősei porlanak, az ő fatornyos hazájába.

Ez a ragaszkodás igazán megható. A világ nagy, anynyi dúsgazdag tejjel-mézzel folyó Kánaán van szerte mindenütt, a hol kevesebb verejtékkal adja meg a föld a mindennapit s ez a tudatlan nép ott marad a fölvidék szikláin s teljes életében ki nem jön a hét szük esztendőből. Nem esábitod ki onnan arannyal sem, pedig hát mivel fizeti az a föld ezt a végtelen ragaszkodást? A mit ad, az az alamiznaszerű termésen túl az üde levegő, a suttogó s fenyves illatot lehelő erdők s a moszatos sziklákról lefutó édesvízű patakok. Hogy megszokta ő ezeket, — mire is jó ez, minthogy étvágyát növelje s életét megnyújtsa vagy 90 esztendőig?

Igen, de nagy az Isten, nagy és hatalmas; azért a hosszú szenvedésért, melyet egy hosszú élet képvisel, bőven kárpótolni fogja ott fönn, abban a ragyogó kék égben, a menyországban. Ők hisznek, az ő lelkekhez nem fér a kételkedés hideg levegője, mely onnan fúj a civilizált nyugot gyári városai-ból. Ők nem kérdik, miért van az egyiknek oly rengeteg fölöslege, míg a másiknak a szükséges sem kerül; mert tudják, hogy egykor elég lesz annak a dúsgazdagnak is három lépésnyi gödör épen úgy, mint a szűkölködőnek. A túlvilágon pedig, mely egy örökéletre szól, ők könnyebben számolnak be földi életökkel, mint a dúslakodó. Ezt a vallásosságot ősi hazájukból hozták magokkal, de a hazaszeretetet itt örökölték.

Mikor ez a nép hazát oserélt s ott hagyta a nagy szarmát-lengyel síkságot unalmas egyhangúságával s bevonult a Kárpátok hegyzugaiba, azzal az üde levegővel, melyben szabadon kivályog a kőszáli sas, beszivta magába a szabadságszeretetet is. A nagy-oroszországi paraszt hülyén bámul rád, ha szabadságról vagy hazaszeretetről beszélsz neki, a magyar orosz megérti s rögtön Rá-

kóczy és Kossuth nagy neveit emlegeti. Láttott Toma Szilárd öreg orosz parasztot, a ki megemelte kalapját, mikor Kossuth nevét kiejtette. A 48-iki szabadságharczot Kossuthforradalomnak hívják s idő számlálásukban olyan forma szerepet játszik az, mint a régi görögöknél az olimpiadok.

Rákóczyról egész mondák keringenek, melyeket egyik nemzedék a másiknak adott át. Azt hiszik, hogy nem halt meg, hanem elment messzire, a nagy tenger partjára, de eljön ismét, hogy harcoljon a szabadságért. Nem csoda, hogy megőrizték emlékét, a kinek birtokai ott terjedtek a Kárpátokban és a Kárpátok alján, hol minden várrom az ő di-csőségét hirdeti. Az oroszok legnagyobb része jobbágya volt a fejedelemnek s élénk részt vettek annak oldalán a szabadságharcz küz-delmeiben s hívek maradtak hozzá mindvégig, hívek még az emlékére is. Igazán csodálatos egy nép; szinte érthetetlen egyszerségök mellett ez a tradíciókban gyökerező hazaszeretet? Az ezredéves ünnepek között külön megjelentek Budapesten és megható módon fejezték ki hódolatukat a Mátyás templomban Szent-István szent-koronájának.

Babonás a ruthen, még a tanult része is, mint minden szláv, de mivel babonája gyermekded istenféllelmen alapul, senkinek kárt nem okoz. A beregmegyei magyar-orosz pl. a János fejevételi bójtben (aug. 29.) meg nem eszik semmi olyast, a minek feje van s ideszámítja még a káposztát és gombát is. Hogy kedvező irányban fejlődött geniusz él a ruthen lelkében, hogy fajja őserőtől duzzadozik, azt jórészen családok papjainak köszönheti; minden parochiális tűzhely a honfűi, vallási és emberi erények melegháza, melynek lángját a pap tudása és a papné főnkelt szive ápolja, a papcsaládok sok vezérlő férfút nevelnek a haza közügyeinek, a tudományok és a művészetnek.

Hanusz István.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A földmivelésügyi miniszter újabb gondossága. A meggyfáknak az utóbbi években nagy fokban jelentkezett terméketlensége ügyében dr. Darányi Ignác földmivelésügyi m. kir. miniszter dr. Schilberszky Károly tanárt megbizta a baj okának tanulmányozásával, a ki a napokban itt jártában a városi hatóságnak, hivatalos előterjesztés kapcsán, megadta a védekezésre való útmutatást is. Minthogy a kecskeméti és vele szomszédos vidéki meggyfákat virágzás idején támadja meg a *Monilia fructigena* nevű penészgomba, a mennyiben a virág magházát (melyből elvirágzás után a gyümölcs fejlődik) teszi tönkre, a védekezési eljárás ezen gombának ez időtájtban a gallyakon és ágakon tapadó, porszerűen tapadó spórái (szaporodó részei) elpusztítása felé irányul, még pedig akképen, hogy a meggyfák virágzását megelőzőleg az egész koronát gondosan meg kell permetezni 2 százalékos bordeaux-i oldattal, ugyanazzal a folyadékkal, mely a szőlő peronospora-betegsége ellen oly megbízható szernek vált be. Különösen arra kell ügyelni, hogy ne legyen az oldat higabb, inkább $\frac{1}{2}$ százalékkal erősebb legyen és hogy a permeteg lehetőleg az összes korona-feületet érje. Hogy ha a permetezés után a virágzást megelőzőleg nagyobb esőzés köszöntött volna be, kivánatos a permetezést megismételni. Minthogy ezen pusztító betegség ellen való védekezésnek épen most van legjobb és legvégső ideje is egyszersmind, nem ajánlhatjuk eléggé melegen minden érdekeltnek, hogy a saját érdekében a fent közölt, aránylag nem költséges eljárást mielőbb végrehajtani el ne mulasztssa, annál inkább, mivel a külföldön is ezen a téren a gondos védekezések eredménynyel járnak. Végül figyelmeztetjük a gyümölcs-telepek tulajdonosait, hogy a mennyiben a közölt védekezési eljárást fogantatosítani szándékoznak, a földmivelésügyi kormány által tovább tanulmányozandó betegségre való különös tekintetből a virágzás után bekövetkező 3—4 hét múlva a tapasztalandó eredményről, illetőleg a megmaradó gyümölcs-mennyiségről rövid

jelentést tegyenek. A jelentések Molnár István kir. tanácsos, országos gyümölcsészeti miniszteri biztos úrhoz (Budapest, V. ker., Földmiv. Miniszterium) intézendők. Δ

— **Eljegyzés.** Muraközy Gyula kir. törvényszéki bíró, Muraközy József ügyvéd és nagybirtokos fia, a husvéti ünnepek alkalmával tartotta eljegyzését Nagy-Körösön Ádám Emma úrhölgygel, Ádám László volt polgármester és nagybirtokos szép és kedves leányával.

— **Műkiállítás Kecskeméten.** A pusztaszeri millenniumi emlék felállítási költségeinek fedezésére, a rendező bizottság f. hó 2-án és 3-án — a husvéti ünnepek alatt — az ev. ref. főgimnázium tornacsarnokában mű- és régiség kiállítást rendezett. Habár a rendezőség nem dolgozott nagy apparátussal s a kecskeméti érdekességeknek csak egy kis részét gyűjtötte össze; a kiállítás mégis igazolta azon régi véleményünket, hogy Kecskeméten, úgy a hatóság, mint testületek és magánosok birtokában oly sok érdekes régiség van, melylyel bizvást meglehetne vetni a városi múzeum alapját. A kiállítás így is sikerült, sajnos azonban, hogy a közönség érdeklődése oly csekély volt, hogy a jótékony-czélra igen kevés jutott. Elismerés illeti mindamellett a fáradhatatlan rendezőseget, mely úttörő munkát végzett. A kiállításon 209 tárgy volt kiállítva, még pedig, 99 eredeti festmény és 53 részben olajfestésű, részben aquarell tanulmány-vázlat; 12 szobor és dombormű, 17 régi festmény a múlt századból és 28 egyéb régiség. A régiségek között különösen érdekes tárgy volt: Kisfaludi Károly által 1816-ban aquarellal festett női arczkép; Jókai Mórtól kecskeméti tanuló korában festett arczkép; továbbá Árpád-kori és Krisztus után a II-ik századból való ékszerek; a pestis alkalmával használt áldozó kanál, egy „csákány“, régi magyar fúvó hangszer és egy ritka különlegesség: Zrinyinek arczképe, melynél az egész rajz ragyítóval olvasható írásból áll s Zrinyi történetét tartalmazza; továbbá Kecskemét történetében szerepet játszott Koháry család több tagjának régi arczképe stb. stb. A festmények között több eredeti festmény és vázlat volt. Jakobey, Markó, Lotz Újházy, Kliegel, Simonyi, Muraközy János, Pataky Imre, Katona Béla és István, Zombory, Grimm, Moretti, Perrin és még többektől. A kiállított szobrászati munkák között Nagy Kálmánnak a magyar népelet és viseletet feltűntető kis szobrai — juhász, csikós, gulyás; egy Kossuth szoborvázlat Pataky Imrétől, végül Gótsch tanár sikerült mellszobra s egy közképzett tervvázlata Szabó Lászlótól voltak érdekesebbek.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Alulírottak, úgy a maguk, valamint a többi rokonság nevében is fájdalmas szívvél jelentik, a felejthetetlen jó édes apának, vőnek, testvérnek és rokonnak, Jónás Elek a Központi Takarékpénztár pénztárnokának élete 64-ik, özvegyiségének 5-ik havában rövid betegség után f. évi április 1-én éjjel 1 órakor bekövetkezett váratlan kimúltát. A megboldogultnak földi maradványai f. hó 3-án hétfőn d. u. 3 órakor fogják, a Collner-tér 27. sz. alatti háztól az ev. ref. egyház gyászszertartása szerint a felső temetőbe örök nyugalomra tétetni. Kecskemét, 1899. évi április hó 1-én. Áldás és béke poraira! Jónás Emma mint leánya és ennek gyermeke. Özv. Pósta Pálné, szül. Kovács Julianna mint napa. Jónás Zsigmond, Imre és Eszter mint testvérei.

— **Jótékonycélú műkedvelő-előadás.** A pusztaszeri millenniumi emlék költségeinek fedezésére és a helybeli ev. ref. jogakadémiai hallgatók könyvtára javára, mint már megemlékeztünk, műkedvelői előadásban Harry Paulton és E. A. Paulton „Niobe“ című angol bohózata kerül színre április 8-án. Ezen első előadás jegyeit a közönség oly nagy számban jegyezte elő, hogy a rendezőség mindenkinek kivánságát nem elégíthette ki, ugyanazért a műkedvelők szíves áldozatkészségével elhatározottak, hogy a „Niobe“-t ma vasárnap, április 9-én, ugyanazon szereposztással megismételik. Ezen előadásra a jegyek a színházi pénztárnál egész nap válthatók. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a műkedvelők második előadása

április 15-én lesz, mely alkalommal a „Holtomiglan“ kerül színre. Ezen előadásra április 12-én déli 12 óráig a páros bérlők helyei tartatnak fenn. Előjegyezni a többi előadásokra is Farkas Ignác úr gyógyszerárán lehet.

— **Halálozás.** Kürthy Nándor nyugalmazott lovasesendbiztos f. hó 7-én este hossza^a szenvedés után, 65 éves korában meghalt.

— **A kecskeméti vadász-társaság f. é.** április hó 3. napján tartotta évi rendes és tisztújító közgyűlést Szegedy György elnöklése alatt. Az elnöki jelentésből kiemeljük a következőket: a társulat tagjainak száma az elmúlt évben 68-ról 82-re emelkedett. Tartott a társulat 3 hajtóvadászot, mely alkalommal 1800 drb. nyúl és 1 drb. róka került terítékre, tartott azokon kívül még két társas vadászatot Nyirben fácán-kakasokra, a hol is 57 drb fácán-kakas és 2 drb tyúk lövettet le. A társulat vagyona jelenleg 1350 frt. A fázántenyésztés emelése czéljából a társulat f. évi február hóban 25 tyúkot és 4 kakast hozatott, — azonfelül a fácánok és dämvadak részére 5 kútat ásott. Közgyűlés az elnöki jelentést tudomásul vette és a tisztikarnak a felmentvényt megadta. Majd Zsitvay Béla elnöklete alatt a tisztújítást megejtve, megválasztottak: Elnök: Szegedy György, h. elnök: Nagy Lajos, tiszt. elnök: Lehoczki Gyula, ügyész: Tormássy Ferencz, pénztáros: Adler Imre, jegyző: Bfvi Kiss József. Választmányi tagok: Dékány László, Farkas Ignác, Fekete Sándor, Gömör Sándor, Gyeness György, Gyulay Antal, dr. Igács József, Junker László, Kada Elek, S. Kovács László, Muraközy Jenő, Pacsu Mihály, Papp György, dr. Szeless József, Vágó László, Zsitvay Béla. Köszönetet szavazott a közgyűlés, Gyeness György pénztárosnak és Dékány László jegyzőnek, kik tisztüket annyi éven át fáradhatatlanul teljesítették. Nagy érdeklődés mellett fogadta el a közgyűlés az új alapszabályokat, melyeknek két intézkedése kiválóan fontos, ú. m.: hogy ezentúl kiskorúak is atyjuk vagy gyámjuk beleegyezésével évdíjas tagok lehetnek; továbbá: hogy minden vadász, a választmány által meghatározott számon felül elejtett vadakért bizonyos mennyiségű lódiát fizet, melyből befolyó összeg, a vadász megakadályozásában magukat kitüntetett erdő- és mező-őrök jutalmazására fog fordíthatni.

— **Választások.** A központi takarékpénztárnál megüresedett tiszt állásokat f. hó 5-én töltötte be az igazgatóság, még pedig szerencsés kézzel oly képpen, hogy a pénztárnoki állásra ifj. Nagy Sándor városi számtisztet, a jegyzői állásra pedig Bús Lukács törvényszéki jegyzőt választotta meg.

— **Távlovaglás.** A székesfehérvári equitáció tisztikara, április 5-én reggel Székes-Fehérvárról elindulva, 6-án d. u. 6 órakor Kecskemétre érkezett. Itt már Paár gróf altábornagy az egész táborokkal várta a bravuros lovasokat, a kik azután másnap Kecskemét környékét vizsgálták meg hadászati szempontból, valószínűleg egy nagyobb katona hadgyakorlat czéljára.

— **Micsey F. György igazgató** kecskeméti színtársulata, mint azt lapunk múlt számában jeleztük, a közönség élénk érdeklődése mellett jelenleg Nagy-Körösön szerepel. A színügyi bizottság és a sajtó képviselői, több érdeklődő kíséretében, — hogy a színtársulat s annak művészi képességével megismerkedjenek, — folyó hó 4-én, kedden, átrándult Nagy-Körösre. Az operette-személyzet bemutatása czéljából ez alkalommal Jókai-Strausz „Czigánybáró“-ja került színre, még pedig örömmel regisztrálhatjuk, hogy kerekded, egyöntetű előadásban, mi úgy a magán-szereplők, az erőteljes, jól szervezett kar, mint Huber Miksa karnagy ambiciózus igyekezetét és művészi tudását egyaránt dicséri. A nők közül Tomory Melissza Safíja, Koppán Margit Arzenéja és Barcs Aranka Czippája emelkedtek ki. Tomory és Koppán fejlődő tehetségek, Barcs Aranka csengő szép altja pedig teljes sikert aratott. Az énekesek is teljesen kielégítették várakozásunkat. Békefi Lajos (Barinkay) esinös színpadi alak, a kinek magas tenorja — ügyes vezetés mellett — sok élvezetet ígér; Kemény Lajos (Gábor diák) remek baritonja általános meglepetést

keltett; Ferenczy Károly, közönségünknek régi kedvence, mint Zsupán jeleskedett; Gömör Jenő gróf Carreroja egy csapásra meghódította a közönséget; Szentes János Ottokár kis szerepében tűnt ki. Ha még megemlítjük, hogy Huber karmester művészi érzéssel oldotta meg feladatát, elmondhatjuk, hogy Micsey F. György társulatában oly művészi gárdát nyer közönségünk, mely Kaposy Józsa főprimadonna és az állandó szereplésre szerződött művészekkel oly tökéletes egészét képez, mely Kecskemét város méltó közönségének még fokozott igényeit is képes lesz kielégíteni.

— **A mű- és régiség-kiállítást rendező bizottság** hálás köszönetét fejezi ki mindazoknak, kik értékes festményeik és régiségeik átengedése által a kiállítás sikerét előmozdítani szívesek voltak. Ezek: Hollósy Zsigmondné úrnő, Dékány Mihály, Vágó László, dr. Ballus Zsigmond, Jenei Pál, dr. Kovács Pál, Kovács Antal, dr. Tóth György, Nagy Kálmán, Szabó László, Nád Nándor és Katona István urak; a Honvéd huszárezred parancsnoksága, a Kegyesrendi-ház, a ref. gimnázium és egyház és a városi múzeum; továbbá köszönetét fejezi ki: Zolnay Antal 20 kr., Kerekes Ferencz 10 kr., dr. Kovács Pálné 40 kr., dr. Kovács Pál 2 frt, Gyenes Bertalan 90 kr., Gyenes Gyula 1 frt, N. N. 10 kr., Dömötör Sándor 60 kr., Réczey Ede 90 kr., Simon Gyula 90 kr., Király Lajos 40 kr., Szent-Gály Gyula 30 kr. és Györfly Balázs 50 kr. felülfizetéseért; végül pedig még köszönetét fejezi ki a bizottság Lakos Samu úrnak, a kiállítás tartama alatt, a pénztár kezelésért.

— **Az utolsó jour.** A jó Carneval szereti a fiatalságot, mert az idén — husvét-vasárnapig kitarított vele! Meg is látszott az a kereskedői kaszinó mult vasárnap jóján, a mely méltó befejezése volt az idej mulatságoknak. Ennek az utolsó jójának emlékét egy sikerült hangverseny teszi feledhetetlenné. A hangversenyt egy ügyes quartett nyitotta meg, melyet Buchwald Gyula mérnökjelölt szavalata követett, a ki Kiss József „Kincses Lázár lánya“ című balladáját nagyhatással adta elő; ezután következett az est egyik kimagasló pontja: Popper Aladár mesteri hegedűjátéka, aki elragadta, extázisba hozta a hallgatóságot, a mely újra meg újra kívánta hallani a művészt; végül Fekete Irma kisasszony az ő ismeretes kedvességével és aranyos kedélyével Ungár Bélával együtt, Murai Károly egy dialogját adták elő. Szünóra alatt Csizsérné és Csizsér kaczagtatták meg művészetükkkel a nagy hallgatóságot. — Azután táncra kerekedtek a párok és meg nem álltak reggeli 5 óráig. Ott voltak: Schwarz Etelka, Schwarz Margitka, Dobosi Ilonka, Gál Szerén, Lakos Katicza, Diamant Irma (Aszód), Fehér Margit, Löwy Ilonka, Schwarz Katalin, Csizsér Sárika, Aszodi Hermin, Fekete Irma, Schwáb Rózsa stb. stb. Az első négyest 48 pár táncolta.

— **Bemutató színi-előadás.** Micsey F. György, a kecskeméti színikerület igazgatója, társulatának bemutató-előadása czéljából, a folyó hó 12. és 13-ik napján, Kecskeméten, a városi tanács engedélyével, két előadást fog tartani, mely alkalommal színre kerül: *Jáfet 12 felesége*, operette. E bemutató-előadásra felhívjuk a színpártoló közönség figyelmét.

— **Szőlővessző-szállítás.** Többen zavarban vannak, hogy a Kecskemét város területéről szállított szőlővessző-küldeményhez kelle hatósági igazolvány arról, hogy a szállított szőlővessző phylloxera-mentes területéről származik, minélfogva helyén valónak találjuk közzétenni, hogy Kecskemét területéről az ország határára belől levő más község határba a szőlővessző igazolvány nélkül szállítható.

— **Új lap a szomszédban.** A „Czegléd“ című lap egész szerkesztősége a laptól megválván, átvette az eddigi „Czegléd és Vidéke“ helyi lapot s azt Molnár János felelős szerkesztő és dr. Molnár Albert főmunkatárs vezetésével „Czeglédi Ujság“ név alatt szerkesztik tovább. A lap munkatársainak névsorából s az első szám tartalmas, csinos kiállításából az új lap életképességére következtünk.

— A villamosvasút vállalat, a miniszterium által kívánt pótlásokkal, a vasúthálózat összes terveit felülbírálás és elfogadás végett megküldötte a törvényhatóságnak. A miniszter által kívánt módosítások a közönség és város érdekeinek minél teljesebb biztosítására irányulnak s mivel már azt a vállalkozók nemcsak respektálják, hanem a város egyéb kívánságait is teljesíteni hajlandók, a vasút-építés akadályai annyira elháríthatók lesznek, hogy a vasút-építéshez még az év folyamán hozzáfognak.

— Balogh Andris jól szervezett zenekarával, — a melyet hosszabb időn át sajnosan nélkülöztünk — ismét hazaérkezett városunkba s művészi játékával a Beretvás-szálloda éttermében mulattatja estenként a zenekedvelő közönséget.

* Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. XXXVI. rendes közgyűlést márczius 19-én tartotta Schwarz Armin elnöke alatt, nagy részvétel mellett. Az évi jelentésből kivesszük, hogy az 1898. kezelési év az igazgatás minden ágában lendületes emelkedést mutat. A mérleg egyes tételei világosan hirdetik, hogy ezen intézet a gyermekbiztosítást eredményesen kultiválja. 1898. évben 10,208 jutalékrész, túlnyomólag a fiatalabb korosztályból, lett beírva. Nászjutalékok és visszatérítések fejében 439,702:26 koronát fizettünk ki. A 923,286:64 kor. üzleti eredményből 757,709:44 korona a matematikai díjtartalékokhoz csatoltatott, melyvel az 4,120,486:84 koronára emeltetett. A hivatalnoki nyugdíjalapra 4000 koronát szavaztak meg. Ezen alap tehát 29,087:16 koronát tesz ki. A fennmaradó 161,577:20 korona alapszabályszerű javadalmazásokra a külön tartalékalaphoz és a nászjutalék fel-emelési alaphoz csatoltatott, mely alapok ez által 446,419:80 koronára emelkedtek. A mérlegszerűleg kimutatott 4,724,417:80 korona vagyon fedezetet nyer jó jövedelmű budapesti házakban, melyek leírások után 1,501,195:72 korona befektetési értékkel vannak felvéve, 1,225,503:18 kor. takarékbetétekben, 1,351,696 korona 4 1/2%-os elsőrendű biztonságú értékpapirokban, továbbá kötvénykölesönökben és kintlevő követelésekben. Dr. Alexander Bernát, a felügyelő-bizottság elnökének előterjesztett indítványa a felmentvény megadására, egyhangúlag elfogadtatott. Schwarz Armin elnökségének 30. évfordulója alkalmából az ez évi igazgatósági jelentéshez egy a többi igazgatósági tagok által aláírt emléklap mellékelte, melyben méltatnak azon érdemeket, miket 30 évi működése alatt szerzett. Ezen emléklap tartalmának felolvasása viharos helyesléssel találkozott. Miután még Lemhenyi Dávid Endre tag indítványára, ki szép szavakkal szintén Schwarz Armin elnök érdemeiről megemlékezett, az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak köszönetet és elismerést szavaztak, a közgyűlés az előbbi felügyelő-bizottsági tagokat egy évi tartamra újból megválasztotta. A jegyzőkönyv hitelesítésére Dietz Miksa és Nemess Henrik urak küldettek ki. A közgyűlés Schwarz Armin elnök élénk élettelével végződött.

Felelős szerkesztő: Laptulajdonos:
Ifj. TÓTH ISTVÁN. A KECSKEMÉTI SZABADELVŐ PÁRT.
Szerkesztőtárs: Kiadó:
Dr. NAGY MIHÁLY. TÓTH LÁSZLÓ.

NYILT-TÉR.

E rovatban közöltékért nem felelős a szerkesztőség.

Nyersselyem-básztruha

8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig teljes öltönyhöz való kelme, — Tusora és Shantung-Pongees, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín- és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek. Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Az egyedül kellemes ízű és legkellemesebbnek elismert természetes hashajtószer a **Ferencz József keserűviz,** a melyből dús gyógyhatásos tartalmánál fogva, mint rendszeres adag egy boros pohárral reggel éhgyomorra véve elegendő. Ezen hazai vizet 10 világiállításon 10 aranyéremmel tüntettek ki. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

HIRDETÉSEK.

Ballószegben, Virág László tanító úr közvetlen szomszédságában levő **2 hold 70 □-öl területű szőlőföld** s az áellenben levő telepemen nagy mennyiségű nemes **kadarka és kövidinka** ültetni való **szőlővessző eladó.**

Bővebben értekezhetni

Lipóczi Antal

135 ?-1

tulajdonossal.

2339—1899. tkvi szám.

Arverési hirdetemény.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a *Kecskeméti Takarékpénztár-Egylet* végrehajtónak **P. Kiss Mária** ellen 350 frt és jár iránti végrehajtási ügyében a kecskeméti 3580. sz. tkjvben foglalt és egészben P. Kiss Mária nevében álló 823. hrsz. mária-hegyi szőlő 8 frt és 817/h. hrsz. a. szőlő 492 frt becsárban, a kecskeméti 10,800. sz. tkjvben foglalt és P. Kiss Mária nevében álló 542/3360 részben, a többi részben pedig a Csorba Mária és Agnes, Polyák István és Imre, Farkas Magdolna, Polyák Rozál, Farkas Erzsébet, Cs Bogarász Mihály, Mária, Teréz, Júlia nevében álló 819. hrsz. mária-hegyi szőlő 96 frt és 825. hrsz. alatti szőlő 4 frt becsértékben és a végrehajtási törvény 156. §-a alapján egészben;

a kecskeméti 3508. sz. tkjvben 826 hrsz. a. foglalt és egészben P. Kiss Mária nevében álló mária-hegyi szőlő 182 frt becsárban, a kecskeméti 11,400. sz. tkjvben 820. hrsz. a. foglalt és egészben P. Kiss Mária Tóth Antalé nevében álló mária-hegyi szőlő 274 frt becsárban külön-külön és minden ingatlan tartozékaival és a 276/74. sz. a. polyák Rozália javára, 7.12/89. sz. a. özv. P. Kiss Józsefné Polyák Julianna javára bekebelezett haszonélvezeti jogok természetbeni fentartása, tehát azok terhe nélkül **1899. évi június hó 17-ik napján, d. e. 9 órákor,** mint egyetlen határidőben e kir. trvszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen, az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e tkvi hatóságnál, valamint Kecskemét városánál megtekinthető feltételek mellett a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árul szolgáló becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban, a kiküldött kezéhez bánatpénzzel előre letenni. Kelt a kecskeméti kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi márczius 26-án.

Kapy,

kir. tszéki bíró.

128 1-1

Eladás, vagy haszonbérlet.

Farkas Jánosné szül. Ferenczy Mária tulajdonát képező, a Város-földjén, a Kis-Szegedi-út közelében fekvő **31 hold szántóföld örökáron eladó.** esetleg **haszonbérbe kiadó.**

Értesítést ad a tulajdonos Csongrádi-nagy-útcza 13. sz. alatt.

133 1-1

Eladó föld.

Özvegy **Baraosi Andrásné** a Váci-hegyben lévő

16 vékás földje

szabadkézből **eladó.** A föld a várostól mintegy 10 percznyi járás.

Értekezni lehet a tulajdonossal, X. tized, Csongrádi-nagy-útcza 163. sz. alatti saját házában.

134 2-1

Föld- és szőlő-eladás.

Néhai Buza Kis Józsefné Domján Judit hagyatékához tartozó, a kiskfai dűlőben lévő **27 holdnyi**

jóminőségű föld;

s a Nagykőrösi-közön, közvetlenül a vasúti átjáró mellett **csinos nyaralóval** ellátott

* nemesfajú szőlőbirtok *

szabadkézből eladó. — Értesítést ad:

Szabó Márton

118 3-3

ügyvéd,

III. tized Jókai-útcza 201. sz. a.

87,838—VI sz. 2.

Versenytárgyalási hirdetemény.

A kecskeméti állami „Miklós“-szőlőtelepen létesítendő szőlőmunkás-iskola céljaira szükséges épületeknek **26,600 forint** azaz huszonhatezerhatszáz forint keretén belül való felépítése céljából **1899. évi apr. hó 19-én d. e. 10 órákor** Kecskeméten, az állami „Miklós“-szőlőtelep igazgatóságához annyi-val is inkább adják be, mert a később érkező ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt s az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bannapénz csatolandó. Az ajánlatban kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri. Fentartom magamnak, hogy a beadandó ajánlatok közül azt fogadjam el, a mely céljaimnak — saját megítélésem szerint — leginkább megfelel.

Az építkezéshez szükséges összes téglát, — a téglá előállításának helyén — Kecskemét város ingyen bocsátja rendelkezésre, a téglát azonban az előállítás helyéről az építkezés helyére a vállalkozó saját költségén tartozik kiszállíttatni és erre vonatkozólag külön ajánlatot tenni.

Arra az esetre ha a kincstárra nézve előnyösebbnek látnám, hogy a téglá kiszállítását a kincstár teljesítse — az építkezéshez szükséges összes teglamennyiséget az építkezés színhelyén fogom a vállalkozó rendelkezésére bocsátani. — Az építkezési munka legkésőbb folyó évi május hó 10-én megkezdendő és fennakadás nélkül akként folytatandó, hogy az épületek legkésőbbben 1899. évi szeptember hó 15-éig lakható száraz állapotban, teljesen készen átadhatók, illetőleg átvehetők legyenek.

Ajánlat adható be úgy az összes, mint az egyes munka nemekre vonatkozólag is. A műszaki művelet, u. m.: műleírás, tervek, szerződési minta, általános és részletesfeltételek a „Miklós“-telep igazgatóságánál Kecskeméten, vagy a Gazdasági Műszaki Hivatalnál Budapestben, (Báthory-útcza 6. sz.) a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők, ugyanott szerzethető meg 2 frtért az ajánlati költségvetés is.

Budapest, 1899. márczius hó. 121 2-2

Földmívelésügyi m. kir. Minister.

Kávé-magazin * *

* * Kecskeméten.

1 kgr.	Kuba-Óriás	kávé	1.50
"	Santos	kávé	1.60
"	Portorico	kávé	1.30
1/4	Császárkeverék	tea	1.55
"	Sanchong	tea	1.—

Kitűnő minőség. — Bámulatos olcsó árak!

Nagy raktár

gazdasági-, vetemény- és virágmagvakban.

Gőzgéppel dörzsölt olajfestékek.

Egyedüli kizárólagos raktár:

komáromi pipaszárból.

Reiner Károly

fűszerkereskedése 70 26—7

Vásári nagy-útca. a „NAGY-PIPÁHOZ.” Vásári nagy-útca.

2270—1899. tkvi szám.

Árverési hirdetés.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a *Kecskeméti Takarékpénztár-Egyesület* végrehajtatónak *Tóth Mihály* és neje *Scorád Magdolna* elleni 600 frt s járulékaik iránti végrehajtási ügyében a most nevezett adósok nevén álló következő ingatlanok és tartozékaik, u. m.: az alsó-alpári 304 sz. betétben A I. 1—3. sor és 210/2, 904., 967. hrsz. alatt jószágtest 25 frt becsárban. Az alsó-alpári 890. sz. betétben A + 1206. hrsz. a foglalt 1580 nsz.-öl területű itató dűlői szántó 190 frt becsárban, az alsó-alpári 905. sz. betétben A + 1209. hrsz. alatt foglalt 1340 négyszögöl területű itató dűlői szántó 165 frt becsárban és pedig a két utóbbi ingatlan az arra feljegyzett kisajátítási jog terhével **1899. június hó 15-ik napján** d. e. 9 órakor, mint egyetlen határidőben, Alpár község-házánál megtartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított a hivatalos órák alatt e tkvi hatóságnál, valamint Alpár község-házánál megtekinthető feltételek mellett a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Venni szándékozik tartoznak a kikiáltási árul szolgáló becsár 10%, át készpénzben vagy óvadékké pes értékpapírban a kiküldött kezeihez bánatpénzül előre letenni. Kelt a kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi márczius 22. napján.

129 1—1

Kapy,
kir. tázei bíró.

Ikt. 1906.—1899. tkv.

Hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik: miszerint a *szolnok-kiskunfélegyházi h. é. vasút* számára az alább megnevezett határokan kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére a következő határnapok tüzetnek ki, úgymint: *Kecskemét (P.-Alpár) községre nézve 1899. ápril hó 27-én reggel 9 óra*; *Alsó-Alpár állomás; Alsó-Alpár községre nézve 1899. ápril 27-én 9 óra*; *ugyanott; Tisza-Ujfalu községre nézve 1899. ápril 27-én reggel 9 óra*; ugyanott.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint nemaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, úgy a feljegyzett szolgálmatk s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, akik a fennebbi határokan a Szolnok—Kiskun-Félegyházi h. é. vasút számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi czim alatt igényt tartanak; ezeket **1899. évi május hó 6-áig** ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsek, minthogy a később jelentkezők, észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, akinek nevére és amely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentúl a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthező.

Kelt Kecskeméten, a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál 1899. márczius 15-én.

108 3—2

Kapy,
kir. törvszéki bíró.

Házeladás, vagy bérbeadás.

Szűcs Ferencz úr tulajdonát képező, *IV. tizedben Fűrj-útca 104. szám alatti ház örökáron eladó*; esetleg folyó évi *május hó 1-től bérbe kiadó.*

Értesítést ad

88 2—2

Pacsu Mihály,
ügyvéd.

Legnagyobb nyeresemény
legszerencsésebb esetben
1.000.000 korona.

Az összes 50,000 nyeresemény
101 JEGYZÉKE. 6—3

A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
132 " "	2000
3 " "	1000
138 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200
3900 " "	170
4900 " "	130
50 " "	100
3900 " "	80
2900 " "	40

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000

A negyedik nagy m. kir. osztályorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 újból 50,000
sorsjegyre nyeremény.

jut, vagyis a fentebb levő nyereseményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyeresési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160 ezer koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléséknél eredeti sorsjegyeket a terv szerű eredeti árban és pedig

egy egész	1-ső oszt. eredeti sorsjegyet	6.—
" fél	" " " "	3.—
" negyed	" " " "	1.50
" nyolczad	" " " "	—75

küldünk szét utánvétet, vagy a pénz előlege beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a magyar kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. é. április hó 12-ig

hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa,

a m. kir. szab. osztályorsjáték főelárúsitói,
Budapest, V., Váci-körút 1a.

Sok és nagy nyereseményt fizettünk tisztelt vevőinknek, rövid idő alatt körülbelül egy és fél millió koronát.

Rendelővel levágandó.

TÖRÖK A. és TSA uraknak, Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztályorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... frt utánvételezni kérem.
postautóvalánnyal küldöm.
— A nem tetsző töröndő. —

Pontos cím

!!Első párisi divatárú-üzlet!!

Divatárú különlegességekből álló
első párisi áruház Kecskeméten,

V. tized, **Nagykőrösi-útca 14-ik szám**, az izr. hitközség házában, a Beretvás-szálloda és nagyfőzde között.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy folyó évi **márczius hó 28 án**, a fent nevezett helyen

PÁRISI ÁRUHÁZAT

nyitottam, ahol raktáron fogok tartani **ingeket, nyakkendőket, harisnyákat, fűzőket nap- és esernyőket**, szóval mindennemű eszakmába vágó divatcikket; továbbá Kecskeméten eddig még nem létezett nagy választékban levő **ajándék tárgyakat**, a mire legnagyobb súlyt fogok fektetni és **bámulatos olcsó árban** fogom azt elárúsítani.

Nem akarok a nagyérdemű közönségnek nagy ígéretekkel előállani, de úgy bel-, mint külföldi üzlettapasztalataim és bevásárlási forrásaim által vezetve, minden igyekezetem oda irányul, hogy a mélyen tisztelt vevőkört **szolid kiszolgálásom** mellett, állandó vevőimnek megnyerjem. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam

104 3—3

teljes tisztelettel

Vámos Lipót.

Ugyanott egy tanoncz azonnal felvétetik fizetéssel.

Nagykőrösi-útca, Beretvás-szálloda mellett!

Mindenféle divatcikk!

Bámulatos olcsó árak!

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palczk az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van védve.

Eddig fölülmulthatatlan!
Maager Vilmos-fele valódi, tisztított

DORSCH-májolaj
törvényesen védett csomagolásban

MAAGER VILMOS-tól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlitatik és rendeltetik mindama esetknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását elakarja érni. — Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben, III/3. ker. Heumarkt 3., — valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

Kecskeméten: **Katona Zsigmond** gyógyszerész úrnál,
Nyirády László és **Pataky György** urak kereskedésében.

Főraktár és fő-elárúsítás az osztrák-magyar monarchia részére:

MAAGER VILMOS, Bécs, III/3. ker., Heumarkt 3.

330

Utánzásokat a törvény üldözi.

24-22

Kiadó lakás.

Nagy-körösi-útcza 28-ik szám alatti házban egy

földszinti utcza lakás

(mely áll **4 szoba** és a hozzávaló **mel-lékhelyiségekből**); — ugyanott egy udvari **2 szobás lakás** (konyha és éléskamrával) folyó évi május hó 1-től kiadó.

Értekezni lehet ugyanott **Kiss Mihály** tulajdonossal. 122 ?-2

Kiadó villa.

A Mária hegyben levő **Lestár-villa**, bútorozva, mellékhelyiségekkel, istálló- és kocsiszinnel, esetleg **bérbe kiadó. szőlővel együtt**

Értesítést ad Dr. Lestár Albert ügyvéd. 131 1-1

Eladó fűszerüzlet.

Egy jóforgalmú

fűszerüzlet

betegség miatt

eladó.

Bővebb értesítést ad Pintér Bernát, Nagykörösi-útcza 157. sz. 130 1-1

Egyéb különlegességek:

Iró- és másoló-tinták.

Vizmentes **BÖRKENŐCS.**

"VANDOL"-szabad. talpvédő.

Ércztisztító pép. Arany-és ezüstitisztító szappan.

Börlack

Lószerszám pép.

Fegyver- és patkózsir.

A sok értéktelen utánzások miatt kérem nevemre ügyelni.

A világon a legjobb fénymáz!

Aki a lábellenjét szép fényessé és tartóssá akarja tenni, csak

Fernolendt-fénymáz

vásároljon; a világos lábellenhez pedig

Fernolendt fele természetibőr-crémet.

Mindenütt kapható.

56 Cs. kir. szabad. 40-9

A gyár alapítottott Bécsben, 1832. évben. Gyáriraktár: **WIEN, I., Schulerstrasse 21.**

St. Fernolendt.

FARKAS IGNÁCZ

gyógyszerész szódavizgyára

Telefon-szám: 29. **KECSKEMÉTEN.** Telefon-szám: 29.

A legjobb, legtisztább és legegészségesebb

SZÓDAVIZ

Pasteur-féle viz-szűrővel (nem vitriollal) kizárólag csak vegytisztta folyékony **szénsavval** gyártva.

Van szerencsém a n. érdemű közönség tudomására adni, hogy szódavizgyáramat a Juhász-fele házból a **Csongrádi-kis-útcza 175. számú** vízzel, a legnagyobb **Tatay-fele házba helyeztem át.**

A gyártás csakis folyékony szénsavval, (nem vitriollal) kristálytisztá szűrt tisztasággal és szakértő felügyelete alatt történik.

Megrendelésre naponta frissen töltött üvegeket **egy és fél** **krajozárjával** házhoz szállítottak.

Kiváló tisztelettel:

FARKAS IGNÁCZ, gyógyszerész.

103 5-3

Talajában

Albert-út 101. szám alatti 22 hold szántó-föld haszonbérbe kiadó. — Nagykörösi-úton, 2 km. a várostól, 2 hold **4 éves szőlő eladó.**

Értekezni lehet Juhász Sándor fűszerkereskedővel, Mezei-útcza. 132 1-1

Koritsánszky János

119 **szőlőgazdaságában** 2-2

még a következő őszi szedésű, fajtiszta, háromszor permetezett **simavesszők** eladók: Nemeskadarka, Nagyburgundi, Juhfark, Olaszriesling, Fehér ropogós Chasselas, Zöldsylváni, Vegyes muskotály. — **!!! Ezrenkint 3 frtjával !!!** —

József főherczeg

keserűviz-forrás.

Dr. Korányi Frigyes, dr. Tauffer Vilmos, dr. Schwimmer Ernő, dr. Stiller Bertalan, dr. Müller Kálmán, egyet. tanárok, dr. Mann Jakab, dr. Kovács József, dr. Faragó Ödön, dr. Zápory Nándor és számos bel- és külföldi orvostudorok által van ajánlva s kitűnő sikerrel alkalmaztatott étvágytalanság ellen, gyomorhuruttal járó székrekedés, aranyér, sárgaság, vízbetegség, láz, idült tüdő- és szívbántalmak ellen s legkülönfélébb női betegségeknél.

■ Friss töltésben Kecskeméten kapható: ■

Gyenes S. és Fiai, Nyirádi László, Bóka Zsigmond, Pataky György, Har-kay József, Dávid Bertalan, Witz Gusztáv, Csolnoky Endre, Stein Lajos, Kiriák Gergely urak fűszer-üzleteiben. 125 2-2